

Landelijk Doelgroepenmodel

Masterclass 2
De basis (het hoe)

Ate de Boer
2025

sectorraad>go

voor gespecialiseerd onderwijs

Ate de Boer

Directeur Effectief Onderwijs

Adviseur en docent

Projectleider

- SBO benchmark
- Zorg en onderwijs
- OPP-training
- **LDGM Sectorraad GO**

Onderwijskundige

Ex-leerkracht po/ sbo

Adobe Stock | #H304732

1. Hoe gebruik je het model?
2. Hoe vul je het model?
3. Hoe kom je tot een perspectief?
4. Hoe verbind je het LDGM aan een OPP?
5. Hoe verbind je het aan de cyclus HGW?

1 Hoe gebruik je het model?

Landelijk Doelgroepenmodel GO (versie voortgezet onderwijs)

sectorraadgo
voor gespecialiseerd onderwijs

Profiel		1	2	3	4	5	6	7
Totaal IQ		< 20	20 – 34	35 – 49	50 – 69	70 – 89	90 – 110	> 110
Indeling inspectie		< 35		35 – 49	50 – 69	70 – 79 80 – 89	90 – 110	110 – 120 > 120
Ontwikkelings-niveau	Sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand	Zeer geringe achterstand	Geen achterstand
	Executieve functies	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand	Zeer geringe achterstand	Geen achterstand
	Communicatie	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand	Zeer geringe achterstand	Geen achterstand
Didactisch functioneringsniveau				FN E3-E4	FN M5-E6	Referentieniveau 1F Onderdelen 2F	Referentieniveau 2F	Referentieniveau 3F/4F
Leerstandaard		Plancius VSO niveau 2	VSO niveau 6	VSO niveau 9	VSO niveau 12	VSO niveau 14	VSO niveau 16	Eindtermen VO
Ondersteunings-behoeften	Sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Leren en ontwikkelen, incl. executieve functies	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Communicatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Fysieke situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Medische situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
Uitstroombestemming		Belevingsgericht	Taakgericht	Arbeidsmarktgericht Beschat werk	Beschut werk Arbeid	Arbeid MBO Entree	MBO 2-3-4	MBO 3-4 HBO/WO
Uitstroomrichting		Dagbesteding			Arbeid		Vervolgonderwijs	

“Gestructureerde professionele voorspelling”

Betrouwbaar
NIET valide

NIET betrouwbaar
Valide

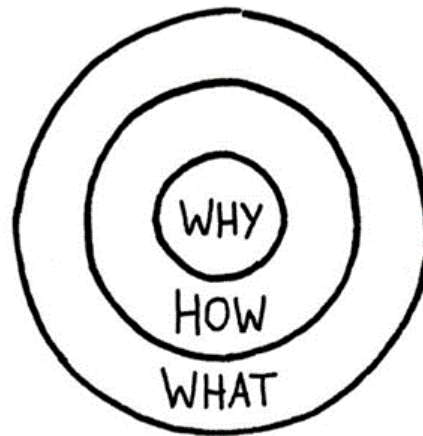
NIET betrouwbaar
NIET valide

Betrouwbaar
en valide

https://www.tijdschriftgedragstherapie.nl/inhoud/tijdschrift_artikel/TG-2013-2-5/Innovatie-in-risicotaxatie-van-geweld-De-HCR-20V3

Voorwaarden gebruik LDGM

Hoe het model te gebruiken

1. Samen zo betrouwbaar mogelijk invullen
2. Debat over potentie en perspectief
3. Perspectief inschatten/ bepalen
4. Plan opstellen
 - Routes en ambities
 - Ondersteuning
 - Aanpak en aanbod
5. Zaag scherp houden
 - PDCA/ HGW

2 Hoe vul je het model?

Landelijk Doelgroepenmodel GO (versie voortgezet onderwijs)

sectorraadgo
voor gespecialiseerd onderwijs

Profiel		1	2	3	4	5	6	7
Totaal IQ		< 20	20 – 34	35 – 49	50 – 69	70 – 89	90 – 110	> 110
Indeling inspectie		< 35		35 – 49	50 – 69	70 – 79 80 – 89	90 – 110	110 – 120 > 120
Ontwikkelings-niveau	Sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand	Zeer geringe achterstand	Geen achterstand
	Executieve functies	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand	Zeer geringe achterstand	Geen achterstand
	Communicatie	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand	Zeer geringe achterstand	Geen achterstand
Didactisch functioneringsniveau				FN E3-E4	FN M5-E6	Referentieniveau 1F Onderdelen 2F	Referentieniveau 2F	Referentieniveau 3F/4F
Leerstandaard		Plancius VSO niveau 2	VSO niveau 6	VSO niveau 9	VSO niveau 12	VSO niveau 14	VSO niveau 16	Eindtermen VO
Ondersteunings-behoeften	Sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Leren en ontwikkelen, incl. executieve functies	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Communicatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Fysieke situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Medische situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
Uitstroombestemming		Belevingsgericht	Taakgericht	Arbeidsmarktgericht Beschut werk	Beschut werk Arbeid	Arbeid MBO Entree	MBO 2-3-4	MBO 3-4 HBO/WO
Uitstroomrichting		Dagbesteding			Arbeid		Vervolgonderwijs	

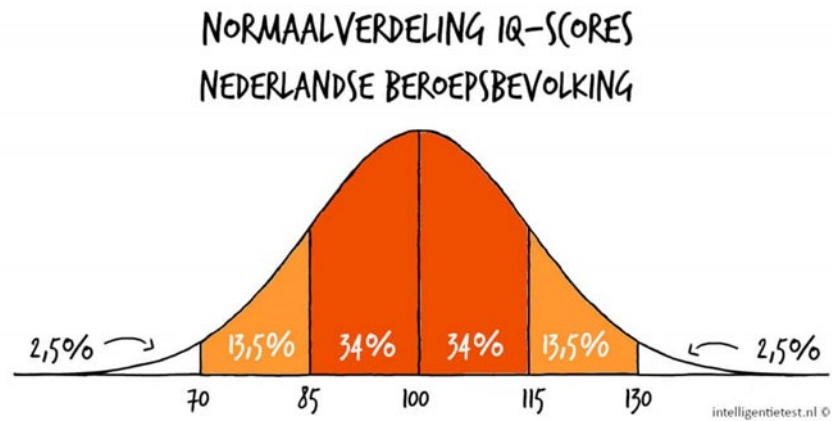

Werkwijze LDGM (werkgroep)

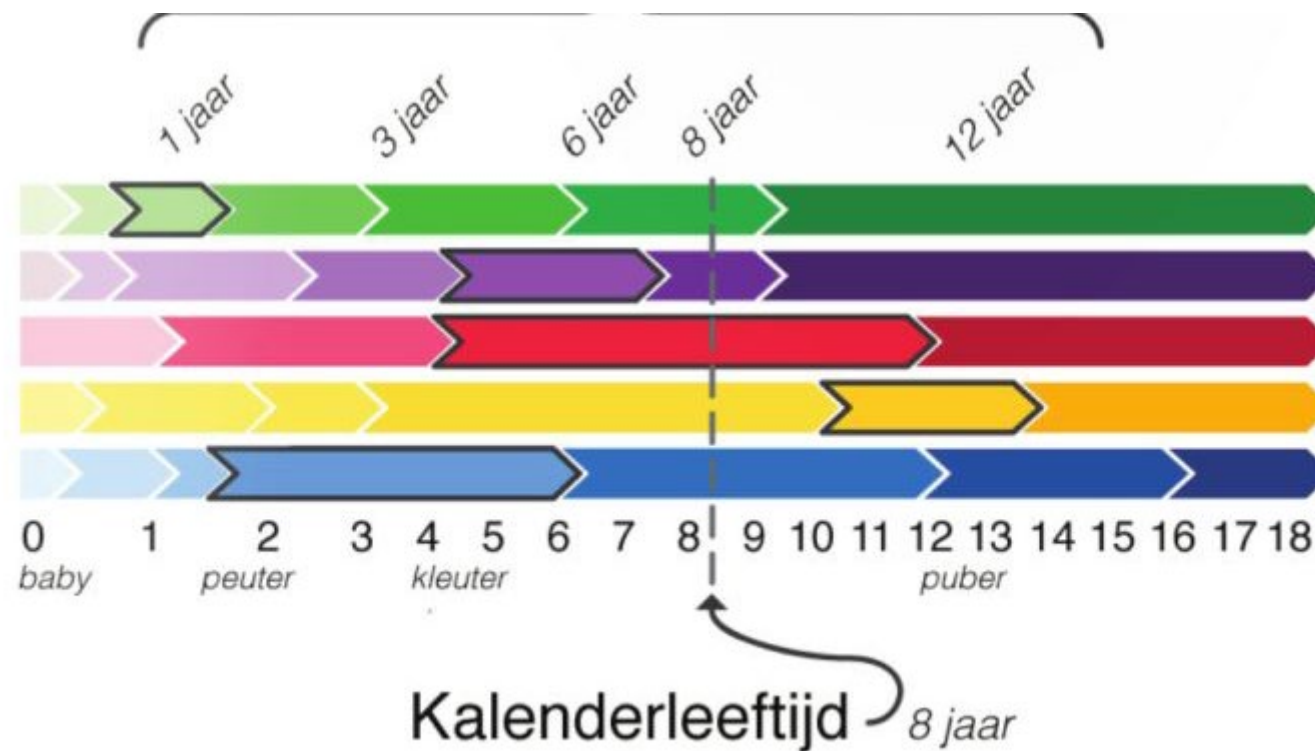
Onderdeel	Het actuele niveau	Verwachte niveau bij uitstroom
IQ	X	
Ontwikkelingsniveau	X	
Didactisch niveau	*	X
Ondersteuningsbehoefte	*	X
Uitstroombestemming		X
Uitstroomrichting		X

X: Werkwijze LDGM; * Onderbouwing van werkwijze in OPP

IQ

Ontwikkelingsniveaus

Beslischulp meetinstrumenten

Beslischulp meetinstrumenten

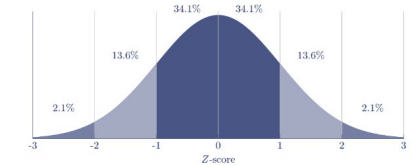
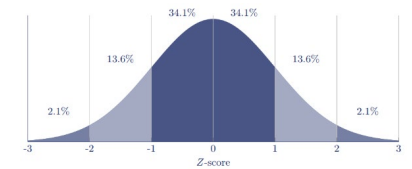
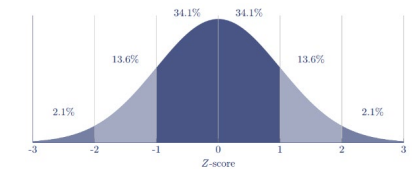

Beslischulp voor het kiezen van passende meetinstrumenten bij het Landelijk Doelgroepenmodel (LDGM)

Inhoud

- (1) Welke vaardigheden/domeinen/constructen meet het instrument?
- (2) Wat is het beoogde doel van het instrument?
- (3) Voor welke doelgroep is het instrument bedoeld?
- (4) Wat is de afnameprocedure?
- (5) Hoe ziet de uitslag eruit?
- (6) Is het instrument betrouwbaar en valide?

Didactische niveaus

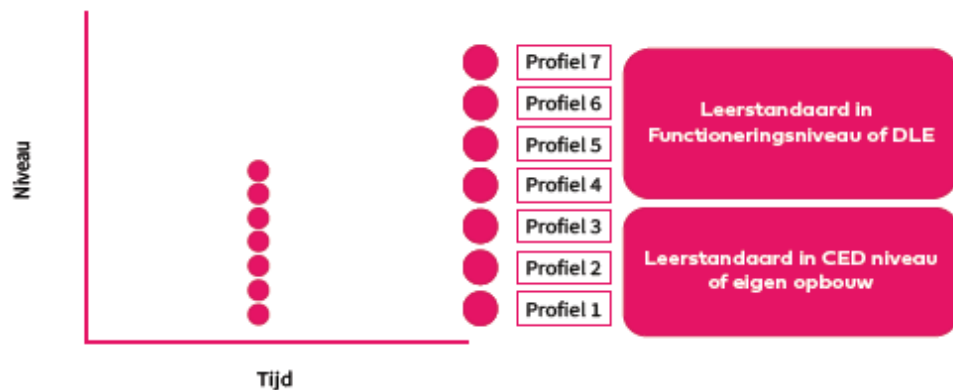

Onderlegger didactische niveaus PO

Leerroute	1	2	3	4	5	6	7
Plancius en CED leerlijnen	Plancius niveau 1-6	ZML niv 3 PO niv 2	ZML niv 6 PO niv 3	ZML niv 9 PO niv 4	ZML niv 13 PO niv 6	ZML niv 16 PO niv 8	PO niv 10
Functionerings niveau			<E3	E3-M5	E5-E6	M7-M8	>M8 I-II
DLE			<10	10-25	30-40	45-55	>55
Passende perspectieven				PAPE 3	PAPE 2	PAPE 1	PAPE 1
Referentie niveau						1F	1S/2F

Toelichting op gebruikte terminologie

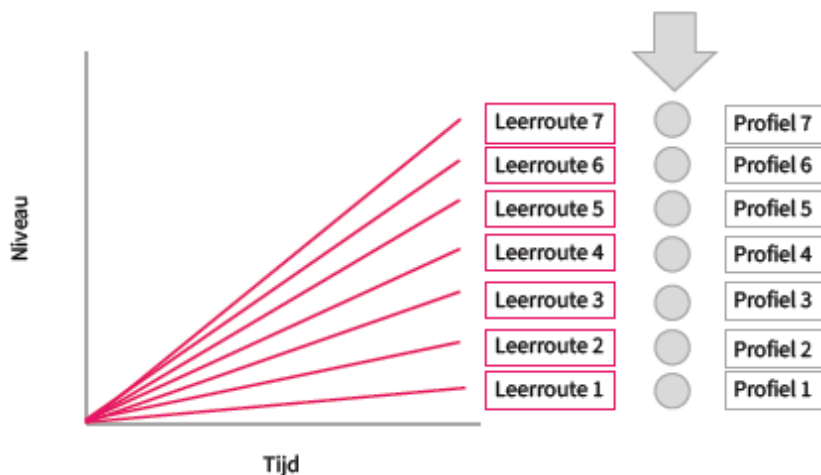
Didactisch niveau: Het referentieniveau per profiel.

De didactische niveaus zijn het eindniveau waar naar toe wordt gewerkt per leerroute aan het einde van de schoolloopbaan PO/VO.

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen leergebiedspecifieke en – overstijgende domeinen. Deze domeinen komen terug in de leerroute.

Leerroute: Denkbeeldige planningsroute qua tussenniveaus en tijd, die leiden tot de (gestelde) didactische niveaus.

De leerling wordt ingeschaald in een profiel, per domein noemen we dit een leerroute. Elke leerroute heeft eigen passende didactische niveaus.

De leerroute is een denkbeeldige lijn van leerjaar 1 naar leerjaar 8 en is uitgewerkt in een algemene planning qua tijd en opbouw van de niveaus. Per leerjaar ontstaat dan een tussenniveau.

Het landelijk doelgroepenmodel doet geen uitspraken over de passende tussenniveaus. Dit bepaalt de school zelf.

Ondersteuningsbehoeften

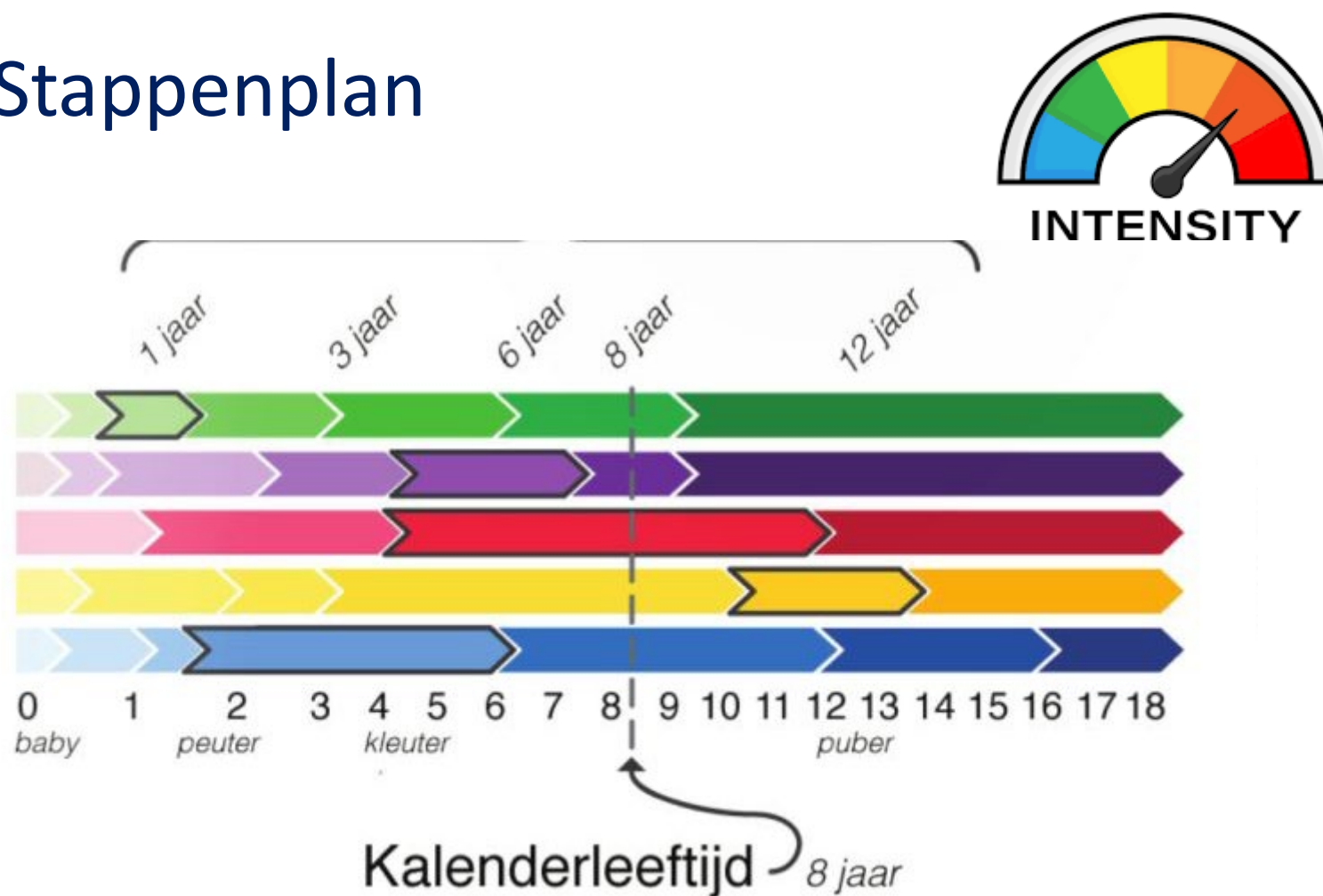

Onderlegger ondersteuningsbehoeften algemeen

LDGM	Zeer Intensief	Intensief	Voortdurend		Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
Algemeen	De leerling heeft structureel zeer intensieve ondersteuningsbehoeften de hele dag door.	De leerling kan op elk moment van de dag rekenen op intensieve begeleiding, individueel gericht of in een zeer kleine groep.	De leerling functioneert in een kleine groep en wordt individueel of in een subgroep voortdurend begeleid.		De leerling functioneert in een relatief kleine groep, waarbij regelmatig extra ondersteuning wordt geboden gedurende een les/activiteit, zowel individueel als in subgroep.	De leerling functioneert in een relatief kleine groep waarbij incidenteel extra ondersteuning wordt geboden gedurende een dag.	De leerling functioneert binnen de brede basisondersteuning en krijgt op afspraak lichte ondersteuning gedurende een week.	De leerling heeft geen specifieke ondersteuningsbehoeften.
	De leerling heeft een begeleider nodig die beschikbaar is en continuïteit biedt, waarbij de individueel benadering centraal staat ook binnen de zeer kleine groep.	Er is altijd (en direct) een begeleider in de nabijheid van de leerling beschikbaar, die betrouwbaar en voorspelbaar is.	Er is altijd een begeleider in de ruimte voor de leerling beschikbaar.		De begeleider is beschikbaar op het moment dat de leerling het vraagt of op initiatief van de begeleider.	De begeleider biedt incidenteel extra ondersteuning bovenop de standaard-ondersteuning in de relatief kleine setting.	De begeleider is op afspraak verschillende keren in een week beschikbaar voor lichte extra begeleiding individueel of in een subgroep.	

Stappenplan

3 Hoe kom je tot een perspectief?

Landelijk Doelgroepenmodel GO (versie voortgezet onderwijs)

sectorraadgo
voor gespecialiseerd onderwijs

Profiel		1	2	3	4	5		6	7		
Totaal IQ		< 20	20 – 34	35 – 49	50 – 69	70 – 89		90 – 110	> 110		
Indeling inspectie		< 35			35 – 49	50 – 69	70 – 79	80 – 89	90 – 110	110 – 120	> 120
Ontwikkelings-niveau	Sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand		Zeer geringe achterstand	Geen achterstand		
	Executieve functies	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand		Zeer geringe achterstand	Geen achterstand		
	Communicatie	Zeer forse achterstand	Forse achterstand	Grote achterstand	Kleine achterstand	Enige achterstand		Zeer geringe achterstand	Geen achterstand		
Didactisch functioneringsniveau				FN E3-E4	FN M5-E6	Referentieniveau 1F Onderdelen 2F		Referentieniveau 2F	Referentieniveau 3F/4F		
Leerstandaard		Plancius VSO niveau 2	VSO niveau 6	VSO niveau 9	VSO niveau 12	VSO niveau 14		VSO niveau 16	Eindtermen VO		
Ondersteunings-behoeften	Sociaal-emotionele ontwikkeling	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit		Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning		
	Leren en ontwikkelen, incl. executieve functies	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit		Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning		
	Communicatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit		Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning		
	Fysieke situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit		Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning		
	Medische situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit		Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning		
Uitstroombestemming		Belevingsgericht	Taakgericht	Arbeidsmarktgericht Beschut werk	Beschut werk Arbeid	Arbeid MBO Entree		MBO 2-3-4	MBO 3-4 HBO/WO		
Uitstroomrichting		Dagbesteding			Arbeid						

Uitstroomperspectieven en richtingen

						matige intensiteit	lichte intensiteit	ondersteuning
	Fysieke situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Medische situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
Uitstroombestemming		VSO			PrO	PrO VMBO (BBL)	VMBO (KBL, GTL)	HAVO / VWO
					VSO	VO	VSO	VO

Versie september 2023

gespecialiseerdonderwijs.nl

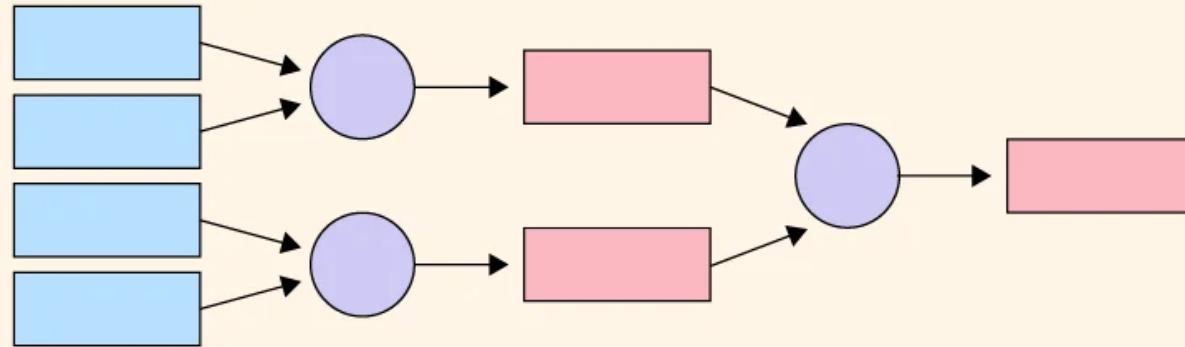
	Fysieke situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
	Medische situatie	Zeer intensief	Intensief	Voortdurend	Regelmatig	Incidenteel/ matige intensiteit	Op afspraak/ lichte intensiteit	Geen extra ondersteuning
Uitstroombestemming		Belevingsgericht	Taakgericht	Arbeidsmarktgericht Besluit werk	Besluit werk Arbeid	Arbeid MBO Entree	MBO 2-3-4	MBO 3-4 HBO/WO
Uitstroomrichting		Dagbesteding			Arbeid		Vervolgonderwijs	

Versie september 2023

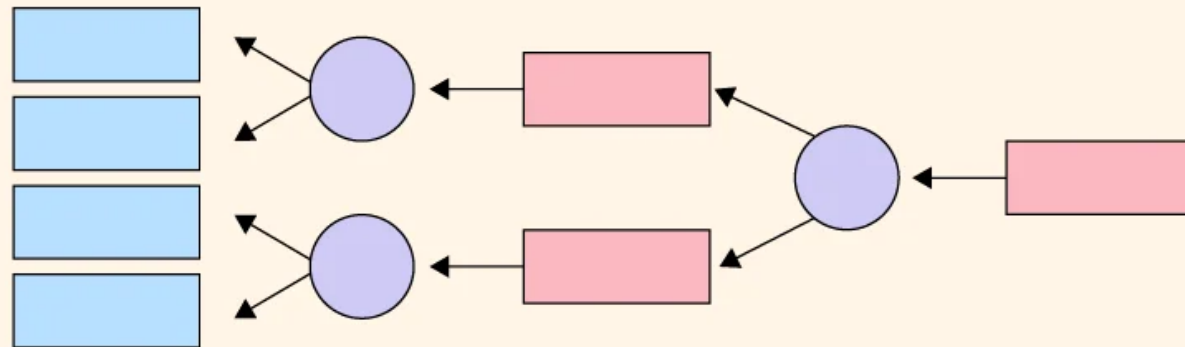
gespecialiseerdonderwijs.nl

Forward Chaining

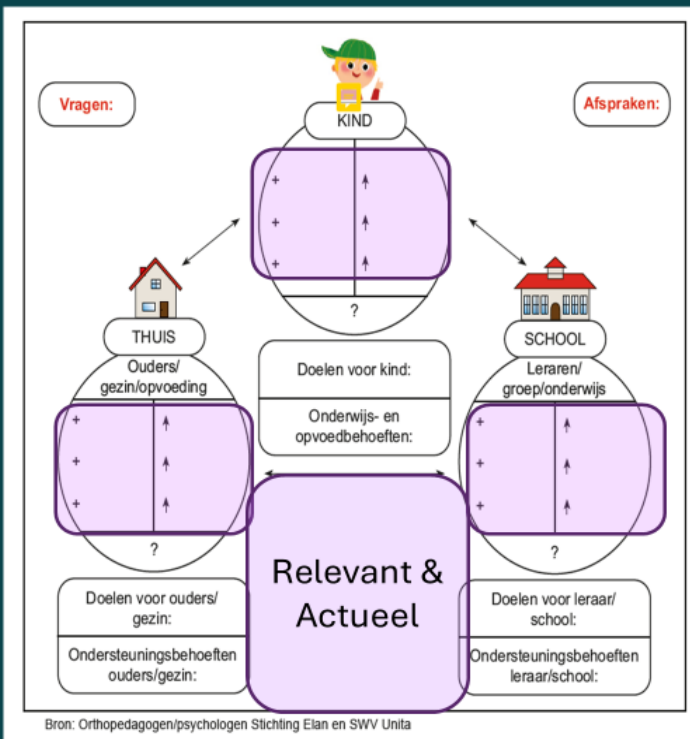
Backward Chaining

4 Hoe verbind je het LDGM aan een OPP?

HET 'IDEALE' OPP

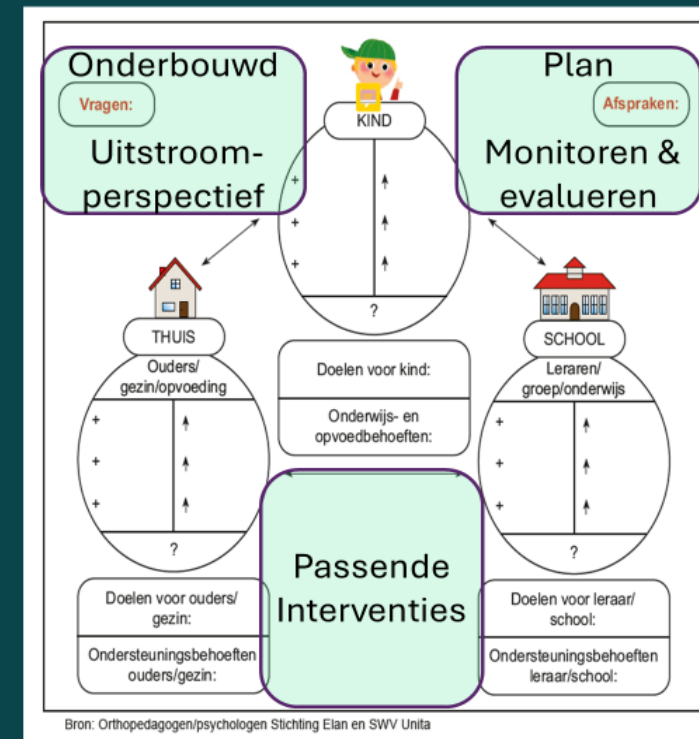
Overzicht

Inzicht

Uitzicht

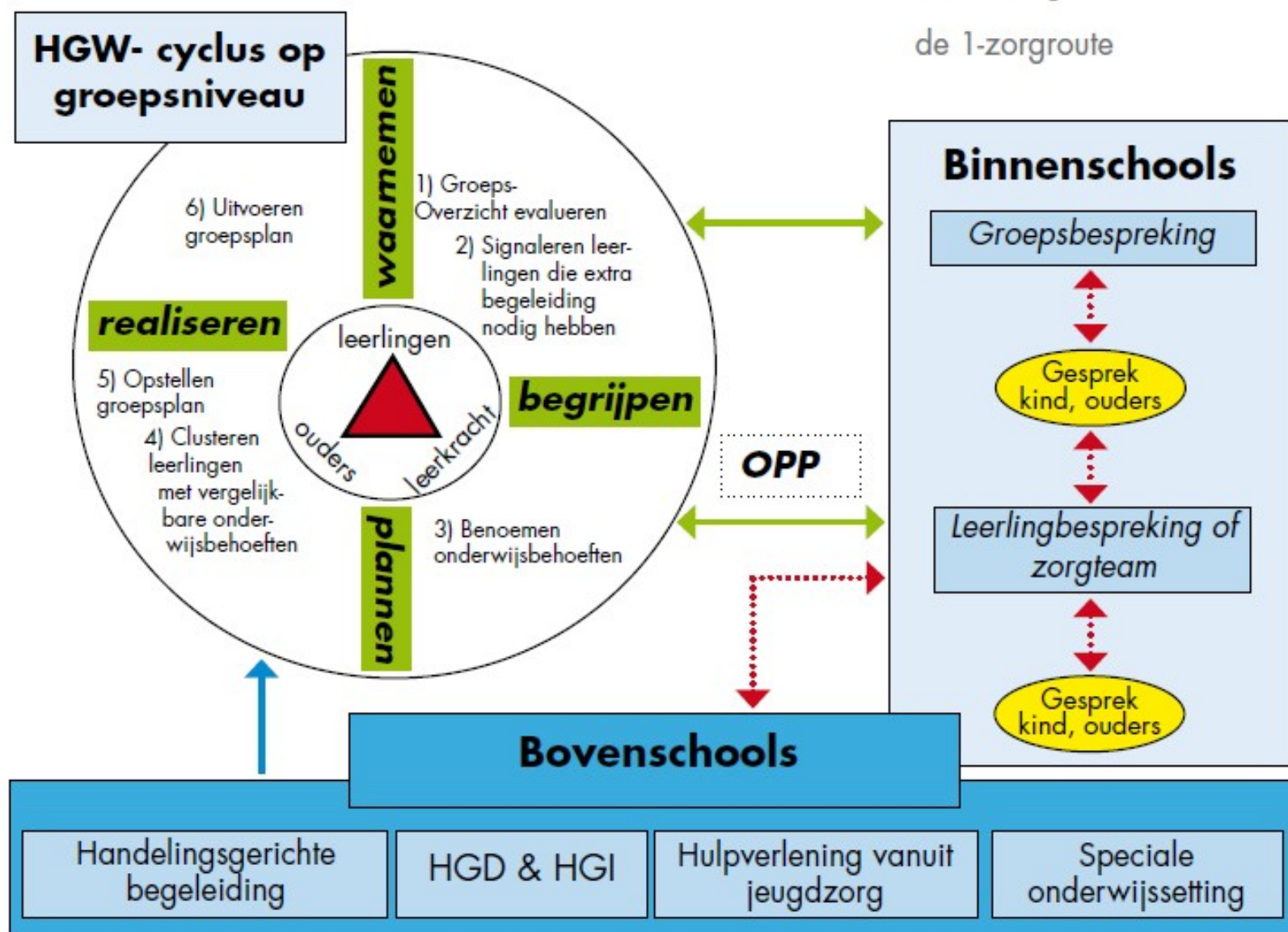
OPP & LDGM

1. Belemmerende en bevorderende factoren
2. Passend en ambitieus uitstroomperspectief
3. Handelingsdeel

LDGM:	Praatplaat, hoofdlijn en ‘voorkant’ OPP
OPP:	Verbijzondering en handelingsdeel

5 Hoe verbind je het aan de cyclus HGW?

Afbeelding 1:
de 1-zorgroute

Wet versterking positie ouders en leerlingen in passend onderwijs

Wat je moet weten over het Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Wat is een OPP?

Een ontwikkelingsperspectief (OPP) is een verplicht document voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het onderwijs. Het helpt scholen om onderwijs af te stemmen op de specifieke behoeften van deze leerlingen.

Voor wie is een OPP verplicht?

Verplicht voor:

- Leerlingen in regulier primair en voortgezet onderwijs met extra ondersteuning aanvullend op de basisondersteuning.
- Alle leerlingen in speciaal basisonderwijs (SBO).
- Alle leerlingen in praktijkonderwijs (PRO).
- Alle leerlingen in gespecialiseerd onderwijs (SO en VSO).

Niet verplicht voor:

- Leerlingen in regulier onderwijs met ondersteuning binnen de basisondersteuning.
- Leerlingen met dyslexie, dyscalculie of hoogbegaafdheid binnen de basisondersteuning.
- Leerlingen in leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) zonder aanvullende ondersteuning.

Waarom een OPP?

- **Handvatten voor onderwijsaanpassing:**
Het OPP helpt om het onderwijs beter af te stemmen op de behoeften van de leerling.
- **Planmatig werken:**
Het OPP stimuleert planmatig handelen, omdat het minimaal jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgesteld.
- **Doelgerichte samenwerking in het schoolteam en met ouders en leerlingen:**
Het OPP bevordert de communicatie doordat betrokkenen het gezamenlijk opstellen, uitvoeren, monitoren en evalueren.

Wanneer wordt een OPP vastgesteld?

Termijn:
Binnen zes weken na inschrijving van de leerling of bij de start van extra ondersteuning.

Eisen:

1. Op overeenstemming gericht overleg met ouders.
2. Instemmingsrecht ouders op handelingsdeel OPP.
3. Vanaf augustus 2025: hoorrecht leerlingen.

Wat moet een OPP bevatten?

- 1 **Recente en belemmerende en bevorderende factoren van de leerling en de omgeving**
die van invloed zijn op het onderwijs en de extra ondersteuning.
- 2 **Uitstroomprofiel**
De geplande onderwijssoort of toekomstige bestemming van de leerling.
- 3 **Onderbouwing van het uitstroomprofiel:**
Een afweging van de bevorderende en belemmerende factoren.
- 4 **Handelingsdeel:**
Omschrijving van de extra begeleiding voor de leerling, bovenop de basisondersteuning.

Voor meer informatie en richtlijnen, raadpleeg de OPP handreiking.

Vragen?

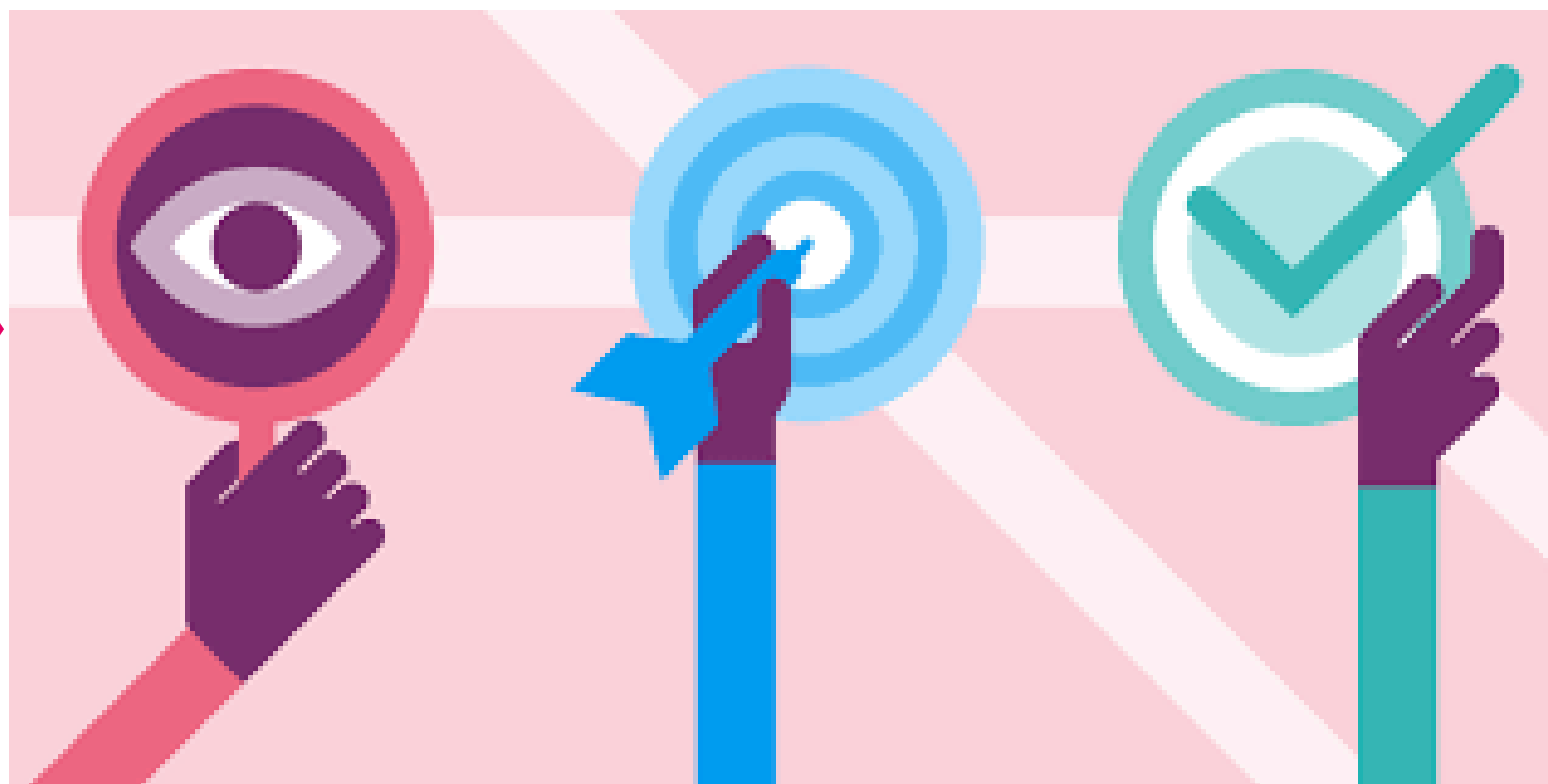

Volgende Masterclass

Cito-LAB

19 mei 2025

Onderzoek LDGM

[Dank voor uw aandacht!](#)

www.doelgroepenmodel.nl

a.deboer@effectiefonderwijs.nl

n.jongsma@effectiefonderwijs.nl